

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η
38/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη για αυτό τόπο την 9.12.2024 και ώρα 11:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η πιθανή παραβίαση από την εταιρεία με την επωνυμία «CAPITAL MUSIC IKE» της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας με την προβολή και ανάρτηση, σε κανάλι με το όνομα «Capital Music», στην πλατφόρμα του YouTube, στη διεύθυνση <https://www.youtube.com/channel/UC8ftM8eQ2YKx0VxX9DwrzlQ>, οπτικοακουστικού περιεχομένου που ενδεχομένως: α) θέτει σε κίνδυνο την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων, β) υποκινεί σε βία και μίσος κατά προσώπων και ομάδων προσώπων, γ) μεταδίδεται χωρίς την εγγραφή του παρόχου του στο οικείο μητρώο του άρθρου 37 παρ. 1 του Ν. 4779/2021.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 240/23.7.2024, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα - νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά, που υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1437/ΕΣ/23.9.2024 νομική του εισήγηση. Η υπόθεση εξετάζεται κατόπιν σχετικής αναφοράς της Επιτροπής Ελέγχου Διαδικτύου του ΕΣΡ (με αριθμό πρωτοκόλλου 1191/ΕΣ/22.7.2024).

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστη για λογαριασμό της εγκαλουμένης η πληρεξούσια δικηγόρος της Θεοδότη Παπαματθαίου. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 10.1.2025 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Η εγκαλουμένη κατέθεσε στη Γραμματεία του ΕΣΡ το με αριθμό πρωτοκόλλου 124/10.1.2025 υπόμνημα.

Την 10.3.2025 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο, Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και στη συνέχεια αποχώρησε. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε το επίμαχο οπτικοακουστικό υλικό και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την ενδεχόμενη επιβολή, σε περίπτωση παραβάσεων, των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος αυτός κρατικός έλεγχος αποσκοπεί μεταξύ άλλων στην προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας και στον σεβασμό της προσωπικότητας και της αξίας των αναφερόμενων προσώπων.

2. Κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2863/2000: «Το ΕΣΡ ασκεί τον προβλεπόμενο στο Σύνταγμα άμεσο έλεγχο στον τομέα της παροχής ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών κάθε είδους, με την έκδοση εκτελεστών ατομικών διοικητικών πράξεων...». Επίσης, κατά το άρθρο 33 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: «Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, όλες οι αρμοδιότητες του παρόντος, καθώς και η επίβλεψη της εφαρμογής των κανόνων του και η επιβολή κυρώσεων για τις παραβιάσεις τους, ανατίθενται στο Ε.Σ.Ρ., που είναι ανεξάρτητη αρχή και απολαμβάνει πλήρους λειτουργικής ανεξαρτησίας από την Κυβέρνηση και από οποιονδήποτε άλλον κρατικό και ιδιωτικό φορέα». Εξάλλου, κατά το άρθρο 36 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: «Σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 8, των παρ. 1-3 και 7-9 του άρθρου 9, των παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 10, των άρθρων 12, 13, 14, 15, 16, των παρ. 1-2 του άρθρου 17, του άρθρου 18, της παρ. 1 του άρθρου 19, των παρ. 1-2 του άρθρου 20, των άρθρων 21, 23, 24, 25, 26, 27, και των παρ. 1-2 του άρθρου 28 από πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας, συνδρομητικών ή μη, το Ε.Σ.Ρ. επιβάλλει τις κυρώσεις που προβλέπονται στον ν. 2644/1998 (Α' 233) και τον ν. 2328/1995 (Α' 159), αντιστοίχως».

3. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 4779/2021, το οποίο ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία το άρθρο 1 παρ. 1 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1808, ορίζει τα ακόλουθα: «Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νοούνται ως: α) «υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων»: αα) η υπηρεσία όπως ορίζεται στα άρθρα 56 και 57 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), κύριος σκοπός της οποίας ή ενός διαχωρίσιμου τμήματος αυτής με αυτοτελές περιεχόμενο και λειτουργία σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα ή μία βασική λειτουργία της υπηρεσίας είναι η παροχή προγραμμάτων, υπό τη συντακτική ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας προς το ευρύ κοινό, με σκοπό την ενημέρωση, την ψυχαγωγία ή την επιμόρφωση μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά την έννοια της υποπερ. 9 της περ. Α) του άρθρου 110 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Η υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων είναι είτε τηλεοπτική εκπομπή, σύμφωνα με την περ. θ) της παρούσας, είτε κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων, σύμφωνα με την περ. ια) ή ιβ) η οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση σύμφωνα με την περ. ιβ)... γ) «πρόγραμμα»: σειρά διαδοχικώς κινούμενων εικόνων, με ή χωρίς ήχο, που συνιστά, ανεξαρτήτως της διάρκειάς τους, αυτοτελές στοιχείο, στο πλαίσιο προγραμματισμού ή καταλόγου ο οποίος καταρτίζεται από τον πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας και περιλαμβάνει, ιδίως, ταινίες μεγάλου μήκους, βιντεοκλίπ,

αθλητικά γεγονότα, κωμικές σειρές, ντοκιμαντέρ, παιδικά προγράμματα και έργα δραματολογίας... ζ) «πάροχος υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει τη συντακτική ευθύνη για την επιλογή του οπτικοακουστικού περιεχομένου της οικείας υπηρεσίας και καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτό οργανώνεται... θ) «τηλεοπτική εκπομπή»: γραμμική υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων που παρέχεται από τον οικείο πάροχο για την ταυτόχρονη παρακολούθηση από το κοινό προγραμμάτων βάσει χρονολογικά προγραμματισμένων μεταδόσεων. ι) «τηλεοπτικός οργανισμός»: πάροχος υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας που προσφέρει τηλεοπτικές εκπομπές. ια) «κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων»: η μη γραμμική υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων που παρέχεται από τον οικείο πάροχο για την παρακολούθηση προγραμμάτων σε χρονική στιγμή που επιλέγει ο χρήστης με αίτημά του, από κατάλογο προγραμμάτων του παρόχου».

4. Οι έννοιες της «υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων» και του «προγράμματος» εξειδικεύτηκαν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Υπόθεση C-347/14 New Media Online GmbH κατά Bundeskommunikationssenat, ECLI:EU:C:2015:709, η δοθείσα δε ερμηνεία είναι νομικώς δεσμευτική για κάθε εθνική αρχή κράτους μέλους που καλείται να αποφανθεί επί ομοίου ζητήματος - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114552>. Η απόφαση αυτή εντάσσει στις έννοιες της «υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων» και του «προγράμματος» κάθε οπτικοακουστικό υλικό, που παρέχεται στο κοινό μέσω ελεύθερα προσβάσιμων ηλεκτρονικών ιστοτόπων και το οποίο μπορεί να έχει επιπτώσεις σε αυτούς που το παρακολουθούν ανάλογες με εκείνες που προκαλούνται από τη μετάδοση αντίστοιχου υλικού από τους κλασικούς παρόχους μέσων επικοινωνίας. Σύμφωνα με την απόφαση, η υπαγωγή αυτού του υλικού στην έννοια της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και σε εκείνη του προγράμματος αποβλέπει αφενός να συμβάλει στην ομοιόμορφη προστασία του κοινού και αφετέρου να εξασφαλίσει την εφαρμογή των ίδιων νομικών κανόνων στους φορείς που απευθύνονται στους ίδιους κατά τεκμήριο αποδέκτες, αποφεύγοντας με αυτόν τον τρόπο στρεβλώσεις, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πρακτικές που ανταγωνίζονται με αθέμιτο τρόπο την παραδοσιακή τηλεόραση και που αποσκοπούν στην καταστρατήγηση υφιστάμενων νομικών υποχρεώσεων. Δεν εντάσσεται αυτό το υλικό στην έννοια της οπτικοακουστικής υπηρεσίας, αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που έχει σαφώς συμπτωματικό και παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με

την κύρια υπηρεσία που παρέχεται από ηλεκτρονικό ιστότοπο, ο οποίος έχει ως βασικό του αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών μη προσομοιαζουσών με τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων. Η εξέταση αυτή θα πρέπει να γίνεται με ουσιαστικό τρόπο και να λαμβάνει υπόψη προεχόντως αν η οικεία υπηρεσία έχει ως τέτοια, και ανεξαρτήτως του πλαισίου στο οποίο παρέχεται, κύριο σκοπό την παροχή προγραμμάτων προς ενημέρωση, ψυχαγωγία και επιμόρφωση του ευρέως κοινού. Ακόμα και ολιγόλεπτο οπτικοακουστικό περιεχόμενο προσφερόμενο μέσω ενός ηλεκτρονικού ιστοτόπου μπορεί να εμπίπτει στην έννοια της οπτικοακουστικής υπηρεσίας, όταν προκύπτει η ύπαρξη ενός τέτοιου αυτοτελούς ενημερωτικού ή/και ψυχαγωγικού και επιμορφωτικού σκοπού.

5. Εξάλλου, κατά την αιτιολογική σκέψη 3 του προοιμίου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1808 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου: *«Η οδηγία 2010/13/ΕΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει μόνο για τις υπηρεσίες που έχουν ως κύριο σκοπό την παροχή προγραμμάτων ενημερωτικού, ψυχαγωγικού ή εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Η απαίτηση ως προς τον κύριο αυτόν σκοπό θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι ικανοποιείται εάν η υπηρεσία έχει οπτικοακουστικό περιεχόμενο και μορφή που μπορούν να διαχωριστούν από την κύρια δραστηριότητα του παρόχου υπηρεσιών, όπως τα αυτοτελή τμήματα ηλεκτρονικών εφημερίδων που περιέχουν οπτικοακουστικά προγράμματα ή βίντεο παραγόμενα από χρήστες, όταν τα τμήματα αυτά μπορούν να θεωρηθούν διαχωρίσιμα από την κύρια δραστηριότητά τους. Μια υπηρεσία θα πρέπει να θεωρείται ότι είναι ακριβώς αναπόσπαστο συμπλήρωμα της κύριας δραστηριότητας, λόγω των στοιχείων που συνδέουν την προσφορά οπτικοακουστικής υπηρεσίας με την κύρια δραστηριότητα όπως η παροχή ειδήσεων σε γραπτή μορφή. Υπό την έννοια αυτή, οι τηλεοπτικοί σταθμοί ή κάθε άλλη οπτικοακουστική υπηρεσία υπό τη συντακτική ευθύνη παρόχου υπηρεσιών μπορούν να συνιστούν αφ' εαυτών υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, ακόμη και εάν παρέχονται σε πλατφόρμα διαμοιρασμού βίντεο, χαρακτηριστικό της οποίας είναι η απουσία συντακτικής ευθύνης. Στις περιπτώσεις αυτές, εναπόκειται στους παρόχους που φέρουν τη συντακτική ευθύνη να συμμορφώνονται με την οδηγία 2010/13/ΕΕ».* Συνακολούθως, ακόμα και οπτικοακουστικό περιεχόμενο που παρέχεται μέσω ηλεκτρονικών πλατφορμών χαρακτηριζόμενων από την έλλειψη συντακτικής ευθύνης επί του αναρτώμενου σε αυτές υλικού μπορεί να υπάγεται στην έννοια της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και να ελέγχεται επομένως ως τέτοιο, εφόσον πληρούνται

κατά τα λοιπά οι σχετικές νόμιμες προϋποθέσεις, κατά τα αναλυθέντα στις σκέψεις 3 και 4 της παρούσας.

6. Με τις ΣτΕ 1349/2023 και ΣτΕ 1350/2023, κρίθηκε ότι η ελεγκτική και κυρωτική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ασκείται και επί των παρόχων που μεταδίδουν οπτικοακουστικό περιεχόμενο μέσω ηλεκτρονικών ιστοτόπων. Για τους παρόχους όμως που προβαίνουν σε μια τέτοια μετάδοση χωρίς να είναι ταυτοχρόνως ιδιοκτήτες παραδοσιακών τηλεοπτικών σταθμών, κρίθηκε ότι η αρμοδιότητα αυτή καταλαμβάνει, βάσει των κανόνων της αμιγώς εθνικής νομοθεσίας, μόνο τις πράξεις εκείνες που τυποποιούνται ρητώς ως αδικήματα στους κανόνες του Ν. 4779/2021, οι οποίοι ενσωματώνουν τις ρυθμίσεις της τροποποιημένης Οδηγίας 2010/13/ΕΕ. Για το αν ενδεχομένως προκύπτει ερμηνευτικώς και επί των παρόχων αυτών κάποια ευρύτερη αρμοδιότητα ελέγχου και επιβολής κυρώσεων για το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, βάσει των ενωσιακών κανόνων και επιταγών, αποφασίστηκε η αποστολή σχετικού προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκή Ένωσης (Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις ΔΕΕ C-555/23 & ΔΕΕ C-556/23).

7. Εξάλλου, οι πάροχοι μέσων επικοινωνίας υποχρεούνται να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία των ανηλίκων από την προβολή οπτικοακουστικού περιεχομένου που μπορεί να έχει αρνητική επίπτωση στην ηθική και πνευματική τους ανάπτυξη. Ειδικότερα, το άρθρο 9 παρ. 1 του Ν. 4779/2021 ορίζει τα εξής: *«Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων που ενδέχεται να είναι επιβλαβείς για τη σωματική, ψυχική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, παρέχονται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι, υπό κανονικές συνθήκες, οι ανήλικοι δεν θα τις ακούν ούτε θα τις βλέπουν. Ενδεδειγμένα μέτρα αποτελούν, ιδίως, η σήμανση των προγραμμάτων, η επιλογή της ώρας μετάδοσής τους, η χρήση προσωπικών αριθμών αναγνώρισης (κωδικών PIN), τα μέσα εξακρίβωσης της ηλικίας ή άλλα τεχνικά μέτρα, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Το πλέον επιβλαβές περιεχόμενο, όπως είναι η αδικαιολόγητη βία και η πορνογραφία, υπόκειται στα αυστηρότερα μέτρα».*

8. Επίσης, οι πάροχοι μέσων επικοινωνίας υποχρεούνται να μην υποκινούν, έστω και με έμμεσο τρόπο, στη βία και το μίσος κατά προσώπων και πληθυσμιακών ομάδων. Ειδικότερα, το άρθρο 8 του Ν. 4779/2021 ορίζει τα εξής: *«Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων δεν πρέπει να εμπεριέχουν υποκίνηση σε βία ή μίσος εναντίον ομάδας ανθρώπων ή μέλους ομάδας που προσδιορίζεται με βάση τα*

χαρακτηριστικά της φυλής, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τη θρησκεία, την αναπηρία, τον γενετήσιο προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου». Αυτονοήτως, η προβολή περιεχομένου που υποκινεί, έστω και έμμεσα, στη βία και το μίσος είναι επιβλαβής και για την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων.

9. Επιπλέον, το άρθρο 37 παρ. 1 του Ν. 4779/2021 ορίζει τα εξής: «Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα πάροχοι υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας, γραμμικών ή μη γραμμικών, συνδρομητικών ή ελεύθερης λήψης, εγγράφονται στο Μητρώο Επιχειρήσεων που τηρείται στο Τμήμα Ελέγχου Διαφάνειας του Ε.Σ.Ρ.. Το Ε.Σ.Ρ. προσδιορίζει, με απόφασή του, τα στοιχεία που, ανά κατηγορία, υποβάλλουν οι πάροχοι για την εγγραφή τους, και τα οποία περιλαμβάνουν, κατ' ελάχιστο, την επωνυμία του παρόχου, την έδρα του, τα στοιχεία των νομίμων εκπροσώπων του, πλήρη στοιχεία επικοινωνίας και πληροφορίες για το καθεστώς ιδιοκτησίας του παρόχου, καθώς και τον εγκεκριμένο ή σχεδιαζόμενο προγραμματισμό μεταδόσεων ή κατάλογο προγραμμάτων που θα περιλαμβάνει την κατηγορία προγραμμάτων. Αν ο σχεδιαζόμενος προγραμματισμός μεταδόσεων ή κατάλογος προγραμμάτων δεν έχει εγκριθεί από αρμόδια αρχή, η έγκρισή του από το Ε.Σ.Ρ. αποτελεί προϋπόθεση για την εγγραφή του παρόχου στο οικείο μητρώο». Συναφώς, το άρθρο 5 παρ. 1 της Απόφασης ΕΣΡ 1/2022 (ΦΕΚ Β' 3811) προβλέπει τα ακόλουθα: «Η προηγούμενη έγκριση υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων από το ΕΣΡ αποτελεί προϋπόθεση για τη νόμιμη παροχή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 37 του ν. 4779/2021».

10. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής.

Από το <https://playboard.co/en/channel/UC8ftM8eQ2YKx0VxX9DwrzIQ> προκύπτει ότι:

Βρίσκονται εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό κανάλι που λειτουργεί η εγκαλουμένη πάνω από ένα εκατομμύριο άτομα (για την ακρίβεια 1.020.000).

Έχουν αναρτηθεί στο κανάλι αυτό πάνω από 360 αρχεία οπτικοακουστικού και ηχητικού περιεχομένου, που έχουν συγκεντρώσει συνολικώς 1.258.709.193 προβολές. Μόνο τα επίσημα βίντεο των τραγουδιών που έχουν αναρτηθεί κατά το τελευταίο και μόνο έτος έχουν συγκεντρώσει συνολικά περί τις 93.000.000 προβολές.

Ο φορέας του ηλεκτρονικού καναλιού έχει πλήρη συντακτική ευθύνη για την οργάνωση και τη χρονολογική παρουσίαση του υλικού αυτού στην χρησιμοποιούμενη ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Το αναρτημένο υλικό αποσκοπεί προφανώς στην ψυχαγωγία του κοινού, εφόσον πρόκειται για τραγούδια από τον χώρο της τραπ/ραπ μουσικής.

Πριν από την προβολή πολλών από τα βίντεο προηγείται η προβολή οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών. Σε ορισμένα από τα βίντεο υπάρχει επίσης τοποθέτηση προϊόντων, για παράδειγμα οινοπνευματωδών ποτών.

Από την παρακολούθηση εξάλλου του αναρτημένου στο ηλεκτρονικό κανάλι οπτικοακουστικού υλικού (τελευταία προσπέλαση 23.9.2024), προκύπτουν τα ακόλουθα:

Γίνεται συχνά εξύμνηση και προβολή μέσω των τραγουδιών έκνομων και βίαιων συμπεριφορών, συμπεριλαμβανομένης και της εμφάνισης πλάνων οπλοκατοχής και οπλοχρησίας.

Προβάλλονται σκηνές εμπορίας ναρκωτικών ουσιών, ενώ γίνονται άμεσες και έμμεσες αναφορές στους στίχους στα ναρκωτικά και στην αποκόμιση μεγάλων χρηματικών ποσών από την εμπορία τους.

Γίνεται υποτίμηση των γυναικών με απαξιωτικές αναφορές σε αυτές και με προβολή πλάνων υποβιβασμού τους σε μέσο ικανοποίησης των αντρικών ορέξεων και επιθυμιών.

Οι στίχοι ορισμένων τραγουδιών περιέχουν υβριστικές εκφράσεις και λέξεις, ενώ ενίοτε προβάλλονται και προσβλητικές χειρονομίες.

Γενικότερα, επιχειρείται συχνά η ανάδειξη μέσω των τραγουδιών ενός προτύπου εύκολου και άκοπου πλουτισμού και της επιτυχίας μέσω της αντικοινωνικής συμπεριφοράς και της παρανομίας. Χαρακτηριστική είναι εξάλλου και η συχνότατη προβολή πλάνων χαρτονομισμάτων, συνήθως σε συνάρτηση με στίχους που υπονοούν ότι πρόκειται για χρήματα που αποκτήθηκαν μέσω της παρανομίας.

Αναφέρονται ενδεικτικώς τα ακόλουθα, όσον αφορά συγκεκριμένα μουσικά βίντεο που βρίσκονται αναρτημένα στο ηλεκτρονικό κανάλι.

HIGH RISK (<https://www.youtube.com/watch?v=gjevJYMHaK4>, 129.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Το βίντεο συνολικώς φαίνεται να υμνεί την οπαδική βία και τον χουλιγκανισμό με προβολή σχετικών σκηνών και μέσω των στίχων του. Όλο το σκηνικό παραπέμπει σε επεισόδια και καταστροφές με κάψιμο αντικειμένων και περιουσιών.

Ο τραγουδιστής και όσοι τον πλαισιώνουν έχουν καλυμμένα τα χαρακτηριστικά τους και φορούν κουκούλα.

Προβάλλονται εικόνες ρίψης βόμβας μολότοφ (σημεία 00.36, 00.59, 01.32, 01.43 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Προβάλλεται όπλο (σημείο 00.40 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Όσοι ξεχνάνε έχουμε σουγιά

...

Θα ακούσουν τον κάλυκα

...

Μόλις πήρα glock, γειτονιά σου παίζει τίγκα μπλοκ

...

Μία ομάδα και καμία αντίσταση

Γάμησε το ... [μη κατανοητό]

...

Το ποιος κάνει κουμάντο στην πόλη δε θα το ξεχνάτε

Ποιο ραντεβού, εδώ στα τηλέφωνα δεν απατάτε

...

Outlaws fuck policia

...

Ξέρεις το κάρμα γυρνάει

Όχι δε σε σώζουν τα τάματα

Μεγάλωσα μέσα στο πέταλο

Πυρσοί κατσαβίδια και φάρμακα

...

Θέλουν να με ρίξουν όμως χτίζω πάντα ...[μη κατανοητό]

Τόσες άκρες πώς να πέσω, κάθε μέρα και πιο deep

Έρχονται τα φράγκα easy business κάνω ...[μη κατανοητό]

Οι μανάδες τους θα κλάψουν

...

Έχει ξεφύγει ο μικρός στα κακουργήματα σαν ποινικός

Βλάκα δαγκώνεις το χέρι που τρώς

Κάτω απ' το σπίτι σου σαν αστακός

Το κυνηγάμε δεν παίζει σασμός

Ξέρουν ποιος είμαι σε όλα τα blogs

OVERDOSE (<https://www.youtube.com/watch?v=OVVV-fEet3I>, 978.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Γίνεται προβολή φερόμενης ναρκωτικής ουσίας (σημείο 00.36 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνονται αναφορές στους στίχους σε ναρκωτικές ουσίες και τη χρήση τους:

Πού πουλάνε ένα μυαλό

Όλη μέρα υπνοβατώ

Φτιάξε μου όλο το coco θέλω να 'μαι κόκαλο

...

Overdose taka taka hoes δεν πατάμε pause

Overdose coco μες τις τουαλέτες

...

Μπάτσοι μπάτσοι μπάτσοι μπάτσοι

Coco μες τις τουαλέτες ω

EKPAIDEUTIKI EKDROMI (https://www.youtube.com/watch?v=AjzSP_9n1TM, 789.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Προβάλλεται όπλο (σημείο 00.50 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Προβάλλεται προσβλητική χειρονομία με το χέρι (σημείο 00.54 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Δευτέρα έχω το πρόβλημα την Τρίτη εκδρομή

Τετάρτη κάνω χτύπημα την Πέμπτη ανακριτή

Παρασκευή πρωί, θα πάω στην φυλακή

Το Σάββατο μπουζούκια και θα είμαι πάλι free

Εκπαιδευτική Εκδρομή (Crazy Life)

...

Από τα χέρια μας κανένας δεν τον σώνει

Έχω glockάρα μέσα από την ζώνη

...

Τα καλάμια εννοούμε ΑΚ

Σε περιμένουμε στο σπίτι ρε Κωστάρια (Crazy Life)

Χάσαμε σίδερα δεν δίνουμε δεκάρα

Και για πάρτι σου πατάμε εκεί

Γίνονται αναφορές στους στίχους σε ναρκωτικές ουσίες και τη χρήση τους:

Και στο παπούτσι κρύβω πάντα σκόνη

Όταν πατιέμαι τρώω μόνο κοκορέτσι

Και στο κουτάλι το φτιάχνω όπως μ' αρέσει

Γίνεται υποτίμηση των γυναικών μέσω των στίχων:

Γιατί η μουνάρα γουστάρει να τελειώνει

Κι όταν το δίνω μου λέει πάλι όλη

...

Φέρτε τα μουνιά τα θέλω όλα για μένα

Φέρτε τα ποτά τα θέλω όλα για μένα

Φέρτε τα μουνιά τα θέλω όλα για μένα

Οι στίχοι περιέχουν βωμολοχίες: μουνάρα, μουνιά.

BEEF 2 (<https://www.youtube.com/watch?v=IVP10M-SNkM>, 982.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Γίνεται προβολή φερόμενης ναρκωτικής ουσίας (σημείο 01.14 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Προβάλλεται κίνηση του χεριού που υπονοεί πυροβολισμό με όπλο (σημείο 02.22-02.26 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Οι δικοί μου δεν το λήγουν

Απ' τα κομπιούτερ δε βρίζουν

Απλά έρχονται και σε βρίσκουν

...

Αράζουμε μετράμε money

Και κάτω από το κάθισμα κρυμμένο είναι το γκάνι

...

Σπάμε την πόρτα μπαίνουμε μέσα

Ψάχνουμε πού 'ναι τα φράγκα

Με καθυστερεί το χρηματοκιβώτιο

Δε χώραγε μέσα στην τσάντα

Στοχεύω το glock μες τη φάτσα

Μην κουνιέσαι μην παίρνεις ανάσα

Προσέχω φοράω τα γάντια

Πριν μπούμε στ' αμάξι δε βγάζω τη μάσκα

...

Δε σηκώνει τηλέφωνο χώσ' τα λεφτά

Όμως ξέρω που μένει

Ξέρω που κρύβεται ξέρω που αράζει

Ξέρω που τρώει και που βγαίνει

Έλα ποιος είναι τι παίζει;

Slime τον έχω μπροστά μου

Μην τον αφήσεις να τρέξει

Άδειασε πάνω του το γεμιστήρα

Ρίξ' του μέχρι να πέσει

Στόχευσε το κεφάλι του

Τράβα από πάνω του

Βγάλ' τον από τη μέση

NEMESIS (<https://www.youtube.com/watch?v=zCJMzfDX3NQ>, 1.400.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Προβάλλεται όπλο (σημεία 00.18, 00.33, 00.42, 00.44, 01.25, 01.33, 01.35, 02.25, 02.31 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Προβάλλεται πλάνο εμπορίας ναρκωτικών (σημεία 00.50, 01.04, 02.15, 03.03 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Ζούσα gansta life πριν το φέρετε στη μόδα

Νύχτες στο Cayenne έκανα Γλυφάδα Λιόσια

Πάντα σε ετοιμότητα, έτοιμος για όλα

Αμα θέλεις beef θα πέσουνε πιστόλια

...

Μεγάλωσα στο δρόμο προκαλώ τρομοκρατία

Στο ghetto φορτωμένοι κόντρα στην αστυνομία

...

Οι δικοί μου είναι γορίλες και βαράνε δίχως αύριο

Φτύνουμε αλητεία αν δε γουστάρεις; βάλε ράδιο

...

Κάντε όλοι πίσω ρε πουτάνες

Ηρθαμε στο ραντεβού με μπάντες

Σκάμε και τα χέρια στις σκανδάλες

...

Αν μάθω ότι μιλάς, αν ακούσω ότι με κράζεις

Στο ορκίζομαι πουτάνα όπου με βλέπεις θα τρομάζεις

Τους έκανα τη χάρη τώρα δεν το κάνω τσάμπα

Χρεώνουμε τιμές, στο κεφάλι 5K

Το παίρνεις σοβαρά εμείς σε παίρνουμε στην πλάκα

Θέλεις κόντρα θα ντύσουμε τη μάνα σου στα μαύρα

Οι στίχοι περιέχουν βωμολοχίες: μαλακία, πούστικα, σας γαμάμε, γαμάω, πουτάνες, πουτάνα.

GAGARIN (https://www.youtube.com/watch?v=JsMf0v_7kXA, 8.800.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Γίνονται αναφορές στους στίχους στην εμπορία ναρκωτικών:

Μαγειρεύω φρίμπα μέσα στο μαγκάλι

Οι πελάτες πίνουν και την βλέπουν Ινδιάνοι

Φώναζέ με Yuri, Yuri Gagarin

Εκατό χιλιάρικά έχω στο πατάρι

...

Έχω ό, τι θες, παπαρούνα από Bangladesh

Κοκοράκι άμα θέλεις μυτιές

Στο ρουθούνι σου σαν rapid test

...

Ανεβαίνει το τζίρο, με κάθε kilo

Money, money, money, money, money, money

Κάνω money money money

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Πες το όνομα μου φα' την μες το στόμα (row)

Πάνε πάρε 10 φουσκωτούς ακόμα (huh)

...

Μαζεύουνε μπουκέτα και ακόμα μιλάνε (uh)

Δεν τα λέμε στα τηλέφωνα ακούν οι Federales

...

Κάτω από την μπλούζα έχω σιδερικό

Πόσοι πίσω ακούν περιπολικό

Πέταξα την sim αλλάζω κινητό

...

Μια ζωή με κυνηγάνε οι μπάτσοι

Αλλά ο δικηγόρος μου με βγάζει πάλι

Money money money, η τσέπη μου είναι γεμάτη (ναι)

Γίνεται υποτίμηση των γυναικών μέσω των στίχων:

Η πουτάνα τριβεται το βλέπω γουστάρει

Αμα συνεχίσει ξέρει τι θα πάρει

...

Διασκεδάζω, κάνω party και γαμώ την γκόμενά σου στο VIP

Οι στίχοι περιέχουν βωμολοχίες: πουτάνα, πίπες, πούτσα, τσιμπούκι, γαμώ.

CC (<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=aNAGTWpDQ28>, 5.000.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Αγόρασες πιστόλι και το άφησες επάνω στο χορτάρι να σαπίσει

...

Έχω βρώμικο πιστόλι είναι κάτω απ' το ταμπλό γράφει πάνω του DP

...

Αν δεν έχεις τα αρχίδια

Να το βγάλεις τότε τσάμπα το 'χεις μέσα στη θήκη

...

Το αμάξι μου δεν είναι μαμά κι άμα σε πετύχω δεν θα 'ναι gigi

...

Δεν ανοίγω δρόμο για πουστράκια που θα θέλανε να βγω απ' τη μέση

Θα πρέπει όταν βγαίνω από το σπίτι μου να το 'χω πάντα πάνω στη τσέπη

Γίνονται αναφορές στους στίχους στην εμπορία και τη χρήση ναρκωτικών:

Ξυπνάω μες στον ύπνο μου από τους εφιάλτες να ρουφήξω ένα sniff-sniff

Έχεις δει ποτέ σου 100 κιλά coco κλειδωμένο σε αποθήκη;

...

Όλα τα διαμάντια μου κάνουνε

Πόσοι λένε πούλησαν ντρόγκια μα στην τελική δεν πούλησαν γράμμι

Πόσοι λένε ξέρουνε τους δρόμους

Μα αν ρωτήσεις δεν τους ξέρουν οι δρόμοι

Γίνεται υποτίμηση των γυναικών μέσω πλάνων συνεχούς εμφάνισης ημίγυμνων γυναικών που λικνίζονται ερωτικά και στίχων:

Ξέρει πως δε θα σταματήσω

Να γαμάω το μουνάκι της μέχρι να χύσει (yeah, yeah)

...

Το γατάκι σου είναι καψουρεμένο με το πουλί μου σαν να 'ναι ο Tweety

...

Όλες τις πουτάνες απ' το Insta και το video τις έχω γαμήσει

...

Η γκόμενά σου πίνει coco και γαμιέται με παππούδες στο Hilton

Οι στίχοι περιέχουν βωμολοχίες: γαμάω, μουνάκι, αρχίδια, πουτάνες, πούλο, πουστράκια, γαμιέται.

THEIOS (<https://www.youtube.com/watch?v=7FKK3kKGcVE>, 4.200.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Προβάλλεται κίνηση του χεριού που υπονοεί πυροβολισμό με όπλο (σημεία 00.19, 00.27, 01.25, 01.35, 02.10 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Λένε έχει πληρώσει να με βρουν δεν είναι αστείο

Στείλε όποιον θες και θα τον βρεις νοσοκομείο

Πέφτουν πιστολιές έξω απ' το κουρείο

Πέφτουν πιστολιές στην Αγίου Μελετίου

...

Όλη μέρα μες τον δρόμο σαν το περιπολικό

Και χωρίς καθόλου φόβο απλά την ζωή μου ζω

Είμαι ενάντια στον νόμο έτσι είμαι από μικρός

...

Έχω έξυπνο πιστόλι ξέρει να λύνει το θέμα

Λες και είμαι βρικόλακας διψάω για αίμα

Έφαγε τσουριά αιμορραγεί σαν την παρθένα

Τους εχθρούς μου μαγειρεύω λες και είμαι σεφ

Και το ξέρω ότι φοβούνται τους προκαλούμε stress

Του τ' αρπάζω απ' το χέρι την ώρα που κάνει φλεξ

Συμβόλαια θανάτου κόβουμε επιταγές

...

Δεν αφήνω αποδεικτικά στοιχεία στο σημείο

Από πάνω μέχρι κάτω όλα primo

Στο προπό σκάω με μάσκα και αδειάζει το ταμείο

Θέλω ένα glock 26 και ένα rugel

Δεν πληρώνω και ο ίδιος είμαι shooter

Ανυπομονώ να πάμε να τους βρούμε

Τους πιάνουμε στον ύπνο μάγκα σαν τον Freddy Krueger

Δεν υποτιμώ απλά δεν ανησυχώ

Είσαι ρουφιάνα κατσαρίδα σήκω φύγε από δω

Πριν σε πατήσω και σε αφήσω νεκρό

Γίνονται αναφορές στους στίχους στην εμπορία ναρκωτικών:

Έμαθα στον δρόμο του δρόμου σχολείο

Έδινα τα crank έξω έκανε κρύο

...

Μου δίνει κιλά και με βοηθάει να τα στείλω

Δεν έχουμε συγγένεια μα τον φωνάζω θείο

...

Έχω θέμα χωρίς χόρτο δεν μπορώ να κοιμηθώ

MOSCA (<https://www.youtube.com/watch?v=RexKHDSzklI>, 31.000.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Προβάλλεται όπλο (σημεία 01.10-01.16, 01.29, 01.39-01.46, 01.50-01.57, 02.03, 02.14, 02.19, 02.29, 02.45-02.47 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Άφησα στο Yugi να προσέχει το κιλό

Τον έπιασα να κλέβει και του γάμησα το σόι

...

Ρίχ' του μες στη μάπα, κόψ' τον να θυμάται

Αμα θέλει beef, θα το φέρω όπου κοιμάται

Είμαι really 'bout it, 'bout it, εσείς μόνο τραγουδάτε

Το glocki με το extendo θα του αδειάσει τα μυαλά του

Έχω 15 άκρες άμα θες

Πάντα 2-3k μες στην τσέπη

5 δολοφόνους μες στις επαφές μου

Αν τους στείλω, μες στο σπίτι σου θα έρθουν

OJ (<https://www.youtube.com/watch?v=LkBP1rRsY3U>, 10.000.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Προβάλλονται πλάνα με αίματα και σκηνές τοποθέτησης πτώματος γυναίκας σε σάκο και μεταφοράς αυτού προς απόρριψη (σημεία 01.07-01.32, 01.45-01.50, 01.54-01.56, 02.14-02.19, 02.53-02.55, 03.10-03.12, 03.34-03.36, 04.15-04.19, 05.19-05.23 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών και συγκεκριμένα γυναικοκτονίας:

Ξέρεις ότι θα σε σκοτώνα

Αν με πλήγωνες θα το 'κανα

Αν με κάποιον άλλο σ' έπιανα

Ξέρεις ότι θα το τελείωνα

O.J., O.J., O.J. (yah, yah)

Κι αν με πιάσουν okay (yah, yah)

Μες στο Bronco switch lanes (yah, yah)

Baby, no face, no case (yah, yah)

PRESIDENTE (https://www.youtube.com/watch?v=hPh1yl_shzo, 10.000.000 προβολές μέχρι σήμερα)

Προβάλλεται όπλο (σημεία 00.24, 00.34, 00.43, 00.50, 00.56-01.05, 01.10, 01.19-01.25, 02.01-02.07, 02.10-02.16, 02.46-02.51, 03.03, 03.08, 03.13 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Προβάλλονται πλάνα ναρκωτικών (σημεία 01.41-01.57, 02.01, 02.07, 02.16 του αναρτημένου οπτικοακουστικού αρχείου).

Γίνεται μέσω των στίχων εξύμνηση και ανάδειξη παράνομων και βίαιων συμπεριφορών:

Είμαι επικίνδυνος τρέχω όλη την Ελλάς

Μαύρα τζάμια έχω 5 μάγκες μέσα στο S-Class

Εάν δεν είσαι με τα shits τότε πούστη μην μιλάς

Είμαι certified G εκεί που πάω δεν πατάς

Σκάμε με το βλάκα βλακα, ντρόγκια μες την κάλτσα

Ακαρδο αρχίδι πάσαρε μου ένα ζάστα

Άκου με μαλάκα, άλλαξε το ύφος σου αλλιώς θα δεις την κάσα

Σκάω στο hood σαν τον πρόεδρο

Αν δώσω εντολή θα ξεκινήσω πόλεμο

Αν θέλεις πρόβλημα το πρόβλημα είναι μόνιμο

Σάλτα και γαμήσου φέρε τον επόμενο

...

Σέρβιρα τα drugia πακέτα στο γήπεδο

2 glockia με το extendo είναι το δίδυμο

Γίνονται αναφορές στους στίχους σε ναρκωτικές ουσίες και τη χρήση τους:

Εσπρωχνα ντρόγκια τώρα έχω γίνει ώριμος

Είχα τσουβάλια πιο ψηλά και από τον Όλυμπο

Όταν σκάω μες το hood με λένε πρόεδρο

Prezi-prezi-prezi-dente

Οι στίχοι περιέχουν βωμολοχίες: πούστη, αρχίδι, μαλάκα, αρχίδια, πίπες, γαμήσου.

III. Υπαγωγή

A. Η εγκαλουμένη αμφισβητεί την αρμοδιότητα του ΕΣΡ να ασκήσει έλεγχο επί του περιεχομένου του ηλεκτρονικού της καναλιού, επικαλούμενη τις ΣτΕ 1349/2023 και 1350/2023 αποφάσεις. Με τις αποφάσεις όμως αυτές κρίθηκε μεταξύ άλλων ότι το ΕΣΡ έχει αρμοδιότητα βάσει της αμιγώς εθνικής νομοθεσίας να ελέγχει το οπτικοακουστικό περιεχόμενο που προβάλλεται από παρόχους υπηρεσιών μέσω

επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικών ιστοτόπων και πλατφορμών βάσει των ρυθμίσεων του Ν. 4779/2021, ενώ απεστάλησαν προδικαστικά ερωτήματα για το αν προκύπτει και κάποια ευρύτερη αρμοδιότητα ελέγχου βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας για θέματα πέραν των ρητώς καλυπτόμενων από τον παραπάνω νόμο. Έχει επομένως το ΕΣΡ την αρμοδιότητα να ελέγχει τα πρόσωπα που πληρούν τους όρους για να χαρακτηριστούν ως πάροχοι υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας για το οπτικοακουστικό περιεχόμενο που μεταδίδουν μέσω ηλεκτρονικών ιστοτόπων και πλατφορμών για κάθε συμπεριφορά που τυποποιείται ρητώς ως αδίκημα βάσει του Ν. 4779/2021, επομένως και για τα θέματα που αφορούν την προσβολή της προστατευόμενης κατά το άρθρο 9 του νόμου αυτού ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων.

Στην προκειμένη περίπτωση, συνάγεται σαφώς από τα αναφερθέντα στο πραγματικό μέρος της παρούσας: i) ότι η εμπλεκόμενη στις επίμαχες μεταδόσεις εταιρεία συνιστά πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας και ii) ότι τα ηλεκτρονικώς αναρτώμενα από αυτήν οπτικοακουστικά αρχεία εμπίπτουν στην έννοια της κατά παραγγελία υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων κατά την έννοια του νόμου και της σχετικής ενωσιακής νομολογίας.

Πρόκειται ειδικότερα για παροχή οπτικοακουστικού τύπου υπηρεσιών με τρόπο οργανωμένο και συστηματικό, που προσομοιάζει με την παροχή οπτικοακουστικού περιεχομένου από τους κλασσικούς παρόχους και ενεργεί ανταγωνιστικά ως προς αυτούς και το περιεχόμενο που προσφέρουν στο κοινό. Όσον αφορά το οικονομικό όφελος που συνεπάγεται για τον φορέα του η λειτουργία του ηλεκτρονικού αυτού καναλιού, αυτό προκύπτει και από τα χρήματα που του καταβάλλονται από την οικεία ηλεκτρονική πλατφόρμα βάσει του αριθμού των θεάσεων του κάθε αναρτημένου αρχείου και του αριθμού των εγγεγραμμένων συνδρομητών (<https://support.google.com/youtube/answer/72857?hl=en>) καθώς επίσης και από εκείνα που εισπράττονται απευθείας από την τοποθέτηση προϊόντων επιχειρήσεων.

Ενόψει των ανωτέρω, το ΕΣΡ έχει αρμοδιότητα να ασκήσει έλεγχο επί του οπτικοακουστικού υλικού που έχει αναρτηθεί στο ηλεκτρονικό κανάλι της εγκαλουμένης τουλάχιστον από απόψεως της προστασίας της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων.

B. Είναι ομοίως σαφές από τα αναφερθέντα στο πραγματικό μέρος της παρούσας ότι το περιεχόμενο που βρίσκεται αναρτημένο στο ηλεκτρονικό κανάλι της εγκαλουμένης συνεπάγεται προφανείς κινδύνους για την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων. Οι κίνδυνοι αυτοί επιτείνονται μάλιστα και από το γεγονός ότι μέσω τόσο των προβαλλόμενων πλάνων όσο και των στίχων των τραγουδιών προωθούνται αρνητικά πρότυπα για θέματα όπως: i) η εγκληματικότητα και ιδίως η οπλοκατοχή και η οπλοχρησία, ii) η εμπορία και η χρήση ναρκωτικών, iii) ο πλουτισμός και η επιτυχία μέσω της παρανομίας και της αντικοινωνικής συμπεριφοράς, iv) η θέση και ο ρόλος των γυναικών ως σκευών ικανοποίησης των αντρών. Ωστόσο, το περιεχόμενο αυτό είναι ελεύθερος προσβάσιμο στο κοινό χωρίς καμία απολύτως σήμανση καταλληλότητας και χωρίς να ελέγχεται με μέσα εξακρίβωσης της ηλικίας και άλλα τεχνικά μέσα η τυχόν ανηλικότητα των προσώπων που επιχειρούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτό.

Η εγκαλουμένη αμφισβητεί ότι έχει παραβιάσει τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από το άρθρο 9 του Ν. 4779/2021 όσον αφορά την προστασία της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων, παραπέμποντας στα μέτρα που η πλατφόρμα του YouTube λαμβάνει για την προστασία των ανηλίκων.

Όπως όμως έχει ήδη επισημανθεί στο νομικό μέρος της παρούσας, από την αιτιολογική σκέψη 3 του προοιμίου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1808 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου συνάγεται σαφώς ότι ακόμα και οπτικοακουστικό περιεχόμενο που παρέχεται μέσω ηλεκτρονικών πλατφορμών χαρακτηριζόμενων από την έλλειψη συντακτικής ευθύνης επί του αναρτώμενου σε αυτές υλικού μπορεί να υπάγεται στην έννοια της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και να ελέγχεται επομένως ως τέτοιο εφόσον αναρτάται από πρόσωπο που πληροί τους όρους χαρακτηρισμού του ως παρόχου υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας. Αυτό επιβεβαιώνεται εξάλλου και από την αιτιολογική σκέψη 9 του προοιμίου του ευρωπαϊκού κανονισμού για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης (Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1083 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου), στην οποία ρητώς αναφέρεται ότι ο ορισμός της υπηρεσίας μέσων ενημέρωσης πρέπει να καλύπτει και περιεχόμενο που αναρτάται σε επιγραμμικές πλατφόρμες από πρόσωπα που ενεργούν ως επαγγελματίες και λαμβάνουν για τις υπηρεσίες τους αντάλλαγμα οικονομικής και άλλης φύσεως.

Εφόσον επομένως η εγκαλουμένη πληρούσε τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού της ως παρόχου υπηρεσιών μέσω επικοινωνίας, ήταν αυτή που έφερε την ευθύνη για τη λήψη των προβλεπόμενων κατά την οικεία νομοθεσία μέτρων προστασίας των ανηλίκων. Όφειλε επομένως να είχε λάβει τα κατά περίπτωση κατάλληλα μέτρα σημανσεως του αναρτηθέντος από αυτήν οπτικοακουστικού περιεχομένου, φροντίζοντας ενίοτε ακόμα και για τον αποκλεισμό της πρόσβασης των ανηλίκων σε αυτό για τις περιπτώσεις εκείνες που κάτι τέτοιο θα κρινόταν απαραίτητο για την προστασία της ηθικής και πνευματικής τους ανάπτυξης. Τούτο ανεξαρτήτως των τυχόν υποχρεώσεων που φέρει εκ παραλλήλου η κάθε ηλεκτρονική πλατφόρμα ως προς το περιεχόμενο που αναρτούν σε αυτήν οι χρήστες και των τυχόν επιπλέον μέτρων που η ίδια αυτοβούλως λαμβάνει για την προστασία του κοινού.

Σημειώνεται ότι η ίδια η πλατφόρμα του YouTube παρείχε στην εγκαλουμένη αποτελεσματικά μέσα αποκλεισμού των ανηλίκων από ακατάλληλα βίντεο, μέσω ιδίως της ενεργοποίησης από αυτήν του μηχανισμού περιορισμού ηλικίας (<https://support.google.com/youtube/answer/2950063?hl=el&co=GENIE.Platform%3DAndroid>). Δεν έκανε ωστόσο η εγκαλουμένη χρήση του ανωτέρω μηχανισμού, ούτε χρησιμοποίησε βέβαια κάποιο άλλο αντίστοιχο μέσο σημανσεως και αποτελεσματικής ενημέρωσης του κοινού για την ακαταλληλότητα του προβαλλόμενου περιεχομένου και τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται για τους ανηλίκους.

Δεν συνιστούσε εξάλλου επαρκές μέτρο προστασίας των ανηλίκων το γεγονός ότι ο ίδιος ο θεατής-χρήστης μπορούσε να θέσει περιορισμούς πρόσβασης περιεχομένου, όπως ισχυρίζεται η εγκαλουμένη. Και τούτο επειδή το να θεωρηθεί η ύπαρξη αυτού του μηχανισμού ως αποτελεσματικό μέτρο προστασίας των ανηλίκων θα ήταν σαν να μετατίθεντο οι σχετικές υποχρεώσεις που υπέχουν κατά νόμον οι πάροχοι στους ίδιους τους χρήστες και τους γονείς τους. Άλλωστε, ακόμα και αυτός ο μηχανισμός προϋποθέτει αναγκαστικά την προηγούμενη κατηγοριοποίηση του σχετικού υλικού ως ακατάλληλου για ανηλίκους προκειμένου να μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικά.

Ούτε συνιστά ασφαλώς αποτελεσματικό μέτρο προστασίας των ανηλίκων το γεγονός ότι υπάρχει η πλατφόρμα YouTube Kids που απευθύνεται κατεξοχήν σε μικρότερα παιδιά, καθώς και το ότι για να μπορέσει να έχει κανείς λογαριασμό στο YouTube

απαιτείται να είναι τουλάχιστον 15 ετών. Και τούτο γιατί έχει ήδη σημειωθεί ότι όλο το υλικό που βρίσκεται αναρτημένο στο ηλεκτρονικό κανάλι της εγκαλουμένης είναι ελεύθερης πρόσβασης και μπορεί κανείς να το παρακολουθήσει χωρίς κανέναν περιορισμό ηλικίας και χωρίς φυσικά να απαιτείται να έχει ενεργοποιημένο λογαριασμό στο YouTube ώστε να μπορεί να ελεγχθεί έστω με αυτόν τον τρόπο η δηλωθείσα πάντως από τον ίδιον τον χρήστη ηλικία του.

Γ. Ισχυρίζεται επίσης η εγκαλουμένη ότι θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας να επιβληθεί γενικός περιορισμός πρόσβασης των ανηλίκων σε ραπ/τραπ τραγούδια που αναρτώνται σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες.

Ο ισχυρισμός όμως αυτός ερείδεται επί εσφαλμένης πραγματικής προϋπόθεσης. Δεν επιβάλλεται με τους κανόνες που αφορούν την προστασία των ανηλίκων η πλήρης απαγόρευση πρόσβασης αυτών στο σύνολο του οπτικοακουστικού περιεχομένου της ραπ/τραπ μουσικής αλλά μόνο η χρήση κατάλληλης σήμανσης και άλλων κατά περίπτωση αποτελεσματικών μέσων ελέγχου και περιορισμού της πρόσβασης των ανηλίκων σε εκείνο μόνο το περιεχόμενο που συνεπάγεται κινδύνους για την ηθική και πνευματική τους ανάπτυξη.

Επισημαίνεται άλλωστε ότι η υποχρέωση χρήσης σημάνσεως και άλλων κατάλληλων μέσων αποκλεισμού των ανηλίκων από επιβλαβές για αυτούς περιεχόμενο είναι γενική και ισχύει χωρίς εξαιρέσεις, καταλαμβάνοντας ως εκ τούτου και τα προϊόντα μυθοπλασίας αλλά και τα πάσης φύσεως καλλιτεχνικά έργα. Επανειλημμένως άλλωστε έχει κριθεί ότι η συνταγματικώς προστατευόμενη ελευθερία της τέχνης υπόκειται σε όρια, μεταξύ αυτών και σε εκείνα που αφορούν στην υποχρέωση προσήκουσας σήμανσης των προγραμμάτων χάριν της προστασίας των ανηλίκων (ΣτΕ 910/2018, ΣτΕ 720/2018, ΣτΕ 3479/2017, ΣτΕ 146/2017, ΣτΕ 1929/2015, ΣτΕ 1667/2015, ΣτΕ 1176/2015, ΣτΕ 368/2015).

Δ. Ισχυρίζεται τέλος η εγκαλουμένη ότι ακόμα και αν υποτίθετο ότι είχε παραβιάσει κάποια νομική υποχρέωση, θα έπρεπε ωστόσο να μην της επιβληθεί κύρωση καθώς τελούσε σε συγγνωστή νομική πλάνη λόγω της έλλειψης επαρκούς επίσημης ενημέρωσης για τις υποχρεώσεις που υπέχουν οι πάροχοι που αναρτούν οπτικοακουστικό υλικό σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες.

Ήδη όμως από την υιοθέτηση του Ν. 4779/2021 και πάντως σίγουρα από την στιγμή της ερμηνείας των επιβαλλόμενων από αυτόν υποχρεώσεων με τις ΣτΕ 1349/2023 και ΣτΕ 1350/2023 αποφάσεις, η εγκαλουμένη όφειλε να γνωρίζει ότι υπείχε υποχρεώσεις τουλάχιστον από απόψεως προστασίας της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων και ότι υποχρεούταν ως εκ τούτου να χρησιμοποιεί σήμανση και άλλα κατά περίπτωση κατάλληλα μέσα περιορισμού της πρόσβασης των ανηλίκων σε βλαπτικό για αυτούς οπτικοακουστικό περιεχόμενο. Από τα στοιχεία εξάλλου του φακέλου προκύπτει ότι πρόκειται για οργανωμένη εμπορική επιχείρηση με πολυετή εμπειρία που βρίσκεται μεταξύ των πρώτων θέσεων σε εθνικό επίπεδο βάσει αριθμού εγγεγραμμένων χρηστών και συνολικού αριθμού θεάσεων μεταξύ εκείνων που αναρτούν οπτικοακουστικό περιεχόμενο στην πλατφόρμα του YouTube, η οποία όφειλε ως επαγγελματίας του χώρου να είχε προσφύγει εγκαίρως σε συμβουλές ειδικών και να είχε μεριμνήσει για την αξιολόγηση των υποχρεώσεων που υπέχει κατά την άσκηση του επαγγέλματος της (πρβλ. ΔΕΕ C-570/20 BV σκ. 41-43, ΔΕΕ C-194/14 P AC-Treuhand AG κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής σκ. 41-42 και η εκεί αναφερόμενη νομολογία). Δεν αποτελούσε επομένως η εγκαλουμένη «ανυποψίαστο χρήστη» που αιφνιδιάστηκε από μια απότομη νομοθετική μεταβολή όπως ανακριβώς ισχυρίζεται, αλλά για επαγγελματία που όφειλε ως εκ τούτου να είχε λάβει κατάλληλα μέτρα επιμέλειας.

Όφειλε μάλιστα η εγκαλουμένη ως επαγγελματίας του χώρου να είχε αιτηθεί την εγγραφή της στο οικείο μητρώο επιχειρήσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, καθώς η έγκριση της εγγραφής της στο ως άνω μητρώο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη νόμιμη παροχή των οπτικοακουστικών υπηρεσιών της, υποχρέωση όμως στην οποία επίσης παρέλειψε να συμμορφωθεί.

Ενόψει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλουμένη παραβίασε τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις που αφορούν στην προστασία της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων. Επομένως, πρέπει να της επιβληθεί διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως της εγκαλουμένης και τον εξαιρετικά μεγάλο αριθμό των θεάσεων που συγκέντρωσαν τα αναρτηθέντα από αυτήν οπτικοακουστικά αρχεία κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο για την προσβολή της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων είναι εκείνο των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Δέχεται, ομοφώνως, ότι η εταιρεία με την επωνυμία «CAPITAL MUSIC ΙΚΕ», φορέας του ηλεκτρονικού καναλιού «Capital Music», παραβίασε τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις προστασίας των ανηλίκων, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει σε αυτήν τη διοικητική κύρωση του προστίμου των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ για την προσβολή της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων.

Η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη χρηματική κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας CAPITAL MUSIC ΙΚΕ, που εδρεύει στο Μαρούσι Αττικής, στην οδό Πέλικα 33, με ΑΦΜ. 801246153, ΚΕΦΟΔΕ Αττικής.
2. Του Χρήστου Τρυσιάνη του, κατοίκου, με ΑΦΜ, ΔΟΥ, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
3. Του Χριστιάν Ιωαννίδη του, κατοίκου, με ΑΦΜ, ΔΟΥ, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 10^η Μαρτίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 13^η Ιουνίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΛΕΝΗ